

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1561

Vragen van het lid **Gerkens** (SP) aan de minister van Justitie over *de praktijken van letselschadebureaus*. (Ingezonden 13 januari 2010)

1
Wat is uw reactie op de onthulling dat letselschadebureaus geheime convenanten afsluiten met verzekeraars?¹

2
Deelt u de mening dat slachtoffers van letselschade er op moeten kunnen vertrouwen dat hun belangenbehartiger zich alleen richt op het opkomen voor de belangen van het slachtoffer? Zo nee, waarop baseert u uw mening?

3
Wat is uw mening over verzekeraars die afspraken maken met letselschadebureaus en een vergoeding in het vooruitzicht stellen van, zoals in de uitzending genoemd, 21% van de schikking op voorwaarde dat er geen rechterlijke procedure zal worden gevoerd?

4
Bent u bereid een openbaar register te bewerkstelligen waarin verzekeraars verplicht registeren met welke letselschadebureaus zij convenanten hebben gesloten en wat de inhoud van die convenanten is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u

bereid dit met de grootst mogelijke spoed te doen?

5
Acht u het bestaanbaar en mogelijk, mede gelet op de gedragsregels voor advocaten, dat advocatenkantoren convenanten afspreken met verzekeraars waarbij zij worden betaald middels een percentage van een schikking onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er namens het slachtoffer geen rechterlijke procedure wordt gevoerd? Zo ja, waarop baseert u uw mening? Zo nee, welke maatregelen zouden tegen dergelijke kantoren moeten worden getroffen?

6
Wat is uw reactie op het feit dat letselschadebureaus slachtoffers een no cure no pay afspraak aanraden in de wetenschap dat er geen onduidelijkheid bestaat over de aansprakelijkheid voor een schade en dat daarmee het slachtoffer financieel wordt benadeeld?

7
Deelt u de mening dat er een einde moet worden gemaakt aan de praktijken van letselschadebureaus die dubbel declareren en buitengerechtelijke kosten zowel bij het slachtoffer als bij de aansprakelijke verzekeraar in rekening brengen en daarmee het slachtoffer financieel duperen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke

maatregelen gaat u nemen om een einde te maken aan deze praktijken?

8
Bent u bereid deze dubieuze praktijken van letselschadebureaus onder de aandacht te brengen van de Consumentenautoriteit en aan te dringen op een onderzoek? Zo ja, bent u bereid dit op korte termijn te doen? Zo nee, waarom niet?

¹ Tros Radar 11 januari 2010.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de minister van Economische Zaken (ontvangen 10 februari 2010)

1
Mij is bekend dat verzekeraars soms vaste afspraken maken met belangenbehartigers over de hoogte van de buitengerechtelijke kosten, meestal als percentage van de totale schade. Deze afspraken zijn overigens niet geheim. Op de mogelijke gevolgen van afspraken tussen verzekeraars en belangenbehartigers ga ik in bij de beantwoording van vragen 3 en 4.

2
Slachtoffers van letselschade moeten erop kunnen vertrouwen dat hun belangenbehartiger opkomt voor het belang van het slachtoffer. Juist met

het oog op de belangen van het slachtoffer zijn convenanten gesloten.

3

Er bestaan convenanten tussen sommige verzekeraars en sommige belangenbehartigers waarin afspraken zijn gemaakt over onder meer de hoogte van de vergoeding van de buitengerechtelijke kosten. Deze afspraken houden niet in dat er geen procedure mag worden gevoerd, doch zien alleen op de situatie dat een zaak buitengerechtelijk tot een einde komt. Indien het wel tot een procedure komt, maken slachtoffers vanzelfsprekend ook aanspraak op vergoeding van hun buitengerechtelijke kosten. Deze vergoeding is dan niet genormeerd maar wordt berekend op basis van de werkelijke gemaakte kosten. Mij zijn geen gevallen bekend waarin belangenbehartigers wordt verboden een gerechtelijke procedure in te stellen. Een dergelijke situatie zou ook onacceptabel zijn. Het zou het slachtoffer afhouden van zijn recht op toegang tot een rechter. Indien voor de belangenbehartiger de afspraak met de verzekeraar over de hoogte van de buitengerechtelijke kosten gunstiger is dan een vergoeding op basis van zijn uurtarief vermenigvuldigd met het aantal gewerkte uren, kan hiervan een oneigenlijke prikkel uitgaan om niet te gaan procederen. Andersom zou, indien de genormeerde vergoeding lager is dan de werkelijk gemaakte vergoeding, hier een oneigenlijke prikkel van kunnen uitgaan om juist wel te procederen. Of de afspraken tussen verzekeraars en belangenbehartigers tot dergelijke onwenselijke prikkels aanleiding geven, kan niet in zijn algemeenheid worden beantwoord. Dat hangt af van de hoogte van de schikking, het afgesproken percentage, het uurtarief en het aantal gewerkte uren. Om te voorkomen dat de op zichzelf wenselijke afspraken ertoe leiden dat niet wordt geprocedeerd in zaken waar dat evident in het belang van het slachtoffer zou zijn geweest of juist wel wordt geprocedeerd waarin dat niet in het belang van het slachtoffer is, heb ik het Verbond van Verzekeraars verzocht te onderzoeken of het mogelijk is de convenanten over de buitengerechtelijke kosten ook te laten gelden indien partijen naar de rechter gaan.

4

De buitengerechtelijke kosten zijn een schadepost van het slachtoffer. Het slachtoffer moet daarom kennis kunnen nemen van afspraken van zijn belangenbehartiger over de buitengerechtelijke kosten. De taak om die informatie aan het slachtoffer bekend te maken, rust in de eerste plaats op zijn belangenbehartiger. Een van de belangenbehartigers die veel letselschadeslachtoffers bijstaat, heeft inmiddels ook de strekking van zijn afspraken met verzekeraars over buitengerechtelijke kosten publiek gemaakt op zijn website. Het Verbond van Verzekeraars heeft op zijn website al een convenant opgenomen met afspraken over onder meer de buitengerechtelijke kosten. Voor dit convenant van het Verbond kunnen verzekeraars en belangenbehartigers zich aanmelden. Een lijst met de verzekeraars en belangenbehartigers die zich hebben aangemeld, staat eveneens op de website van het Verbond. Verdergaande maatregelen acht ik niet nodig.

5

Mij zijn geen afspraken bekend die tot strekking hebben dat vooraf door een advocaat met een derde wordt afgesproken dat hij namens een slachtoffer geen rechterlijke procedure zal voeren. Een afspraak tussen een advocaat en een verzekeraar inhoudende dat er geen procedure wordt gevoerd, is onacceptabel. Het antwoord op de vraag of een specifieke afspraak tussen een advocaat en een verzekeraar toelaatbaar is in het licht van de voor advocaten geldende gedragsnormen, is voorbehouden aan de tuchtrechter. Het staat een ieder vrij om over het handelen van een advocaat een klacht in te dienen bij de deken van de lokale orde waartoe de betreffende advocaat behoort. De deken onderzoekt vervolgens de klacht en kan deze voorleggen aan de tuchtrechter.

6

Als de aansprakelijkheid duidelijk is of al erkend is, gaat het juridische geschil meestal alleen nog over de omvang van de schade. Dat de schadeveroorzaker de schade, inclusief de buitengerechtelijke kosten, moet vergoeden, staat dan al vast. Wanneer de aansprakelijkheid

vaststaat, is een no cure no pay afspraak dus ongunstig voor het slachtoffer. Wanneer een belangenbehartiger in een dergelijke situatie desondanks een no cure no pay afspraak aanraadt, beschouw ik dat als een misstand. Artikel 2, eerste lid, van de Verordening op de praktijkuitoefening (onderdeel Resultaatgerelateerde Beloning) (Stct. 2004,70) bepaalt dat advocaten niet mogen overeenkomen dat slechts bij het behalen van een bepaald gevolg salaris in rekening wordt gebracht. Belangenbehartigers die geen advocaat zijn, zijn niet gebonden aan deze regel van de Nederlandse Orde van Advocaten. Op de vraag op welke wijze tegen letselschadebureaus kan worden opgetreden die no cure no pay afspraken aanraden in situaties waarin de aansprakelijkheid vaststaat, verwijs ik naar de antwoorden op vragen 7 en 8.

7

Belangenbehartigers krijgen de buitengerechtelijke kosten rechtstreeks vergoed door de verzekeraar van de aansprakelijke partij. Indien een belangenbehartiger daarnaast ook van het slachtoffer betaling vordert van deze kosten wordt de belangenbehartiger dubbel betaald. Een dergelijke praktijk beschouw ik als een misstand. Tussen slachtoffers en belangenbehartigers is sprake van een civielrechtelijke verhouding. Slachtoffers staan civielrechtelijke middelen ten dienste om misstanden aan te pakken. Denkbaar is bijvoorbeeld dat slachtoffers hun overeenkomst met de belangenbehartiger dan wel een no cure no pay beding vernietigen op grond van dwaling of bedrog. Het Verbond van Verzekeraars heeft recentelijk reeds voorgesteld op het einde van een letselschadetraject niet alleen de belangenbehartiger maar ook het slachtoffer inzicht te gaan geven in alle betalingen, inclusief de buitengerechtelijke kosten (persbericht Verbond van Verzekeraars d.d. 11 januari 2010). Dit initiatief tot meer transparantie juich ik toe omdat op deze wijze een slachtoffer te weten kan komen dat er mogelijk dubbel is gedeclareerd. Ik heb het Verbond verzocht ook te

onderzoeken of het mogelijk is om een derdenbeding op te nemen in convenanten, inhoudende dat indien de buitengerechtigde kosten overeenkomstig het convenant worden vergoed, de belangbehartiger geen buitengerechtigde kosten van het slachtoffer meer kan vorderen.

8

De Consumentenautoriteit is op basis van de Wet handhaving consumentenbescherming bevoegd om toezicht uit te oefenen op oneerlijke handelspraktijken. Op ConsuWijzer, het consumenteninformatieloket van de toezichthouders de Consumentenautoriteit, de NMa en de OPTA kan de consument terecht met al zijn vragen over zijn rechten en plichten als consument. Tevens kan de consument bij ConsuWijzer terecht met zijn klachten over de gedragingen van een onderneming. De Consumentenautoriteit gebruikt de klachten die bij ConsuWijzer binnenkomen als een belangrijk signaal voor eventuele collectieve overtredingen van de wet- en regelgeving op basis waarvan zij een onderzoek kan starten. Waar nodig worden vragen of klachten doorverwezen naar andere bevoegde instanties. Als het bijvoorbeeld gaat om financiële producten wordt doorverwezen naar de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Ook de toezichthouders zijn na de televisie-uitzendingen alert op dubieuze praktijken van letselschadebureaus. Zij geven aan dat er tot nu toe voornamelijk enkele vragen zijn gesteld door consumenten onder andere bij ConsuWijzer. Consumenten die zich gedupeerd voelen door een letselschadebureau kunnen dit altijd melden bij ConsuWijzer. Of er onderzoeken worden gestart naar de praktijken van letselschadebureaus kan ik op voorhand niet zeggen. Dit is onder andere afhankelijk van de omvang, aard en ernst van de overtredingen.